

SZAKMAI KÖVETELMÉNYEK

A kutatás tárgya: Identitásvizsgáló szociológiai célkutatás.

A kutatás munkacíme és tematikai egységei

„Identitásvállalás és asszimilációs folyamatok az erdélyi, felvidéki, kárpátaljai és vajdasági magyarság körében: szociológiai kisebbségkutatás”

- 1/ családon belüli háromgenerációs iskolaválasztási gyakorlat;
- 2/ a családi interperszonális kapcsolatrendszer nemzetiségi (etnikai) összetétele;
- 3/ a vegyesházasságok szerepe;
- 4/ az iskolaválasztással kapcsolatos sztereotípiákhoz való viszony;
- 5/ háromgenerációs többségi nyelvismeret;
- 6/ többgenerációs családi, illetve családon kívüli (közéleti) nyelvhasználat;
- 7/ identitástípusok az iskolaválasztási gyakorlat, illetve házasságtípusok szerint (főkomponens-elemzés);
- 8/ többségi nyelvű, illetve anyanyelvi kulturális aktivitás;
- 9/ többségi nyelvű, illetve anyanyelvi médiahasználat;
- 10/ a nemzeti identitásvesztés és a szociális helyzet kölcsönhatása.

A tervezett kutatás célja, hogy a feltárt, tudományosan meglapozott információk lehetővé tegyék, hogy az erdélyi, felvidéki, kárpátaljai és vajdasági magyarság tekintetében rendelkezésre álló, publikált adatokkal való összehasonlítással a végbement asszimilációs folyamatok szociológiai háttér okait egzakt adatok alapján monitorozásra kerüljenek, és bemutassák az e téren bekövetkezett, az érintettek életviszonyait, valamint jelenlegi, illetve jövőbeli identitásmódosulásait alapvetően meghatározó változásokat.

KUTATÁSI PARAMÉTEREK

Kérdőívszám

Erdély	Felvidék	Kárpátalja	Vajdaság	Összesen
1000	650	550	550	2750

Kérdőív nagyság: 18 oldal.

Lekérdezési módszer: standardizált kérdőív, személyes megkeresés.

Lekérdezési idő: 75 perc.

A kutatás realizálásának időtartama: 2011. május 9.–2011. október 30., az alábbi munkafázisok szerint:

1. Előkészítő fázis

1.1 – konzultációk

(a kutatás tematikájának meghatározása, többlépcsős egyeztetés az alternatívákat alkotó kérdéscsoportokról);

1.2 – a határon túli szakmai potenciál, valamint a kérdezőbiztosi hálózat megszervezése;

1.3 – próbakérdőív-szerkesztés;

1.4 – próbakérdés, kiértékelés;

- 1.5 – a végleges kérdőív megszerkesztése;
- 1.6 – mintakészítés
(a népszámlálási adatok elemzése szociodemográfiai változók szerint, a kutatási körzetek meghatározása, a kutatási pontok szerint érvényes kvótalapok kidolgozása);
- 1.7 – kérdezői kalauz és kérdezési mellékletek készítése;
- 1.8 – a kérdezőbiztos hálózat beiskolázása;
(egynapos tanfolyam kutatási alrégiók szerint, a lekérdezés időkeretének, valamint a kommunikációs és logisztikai kapcsolatok meghatározása).

2. Kérdezési és adatfelvételi fázis

- 2.1 – a kérdőívek sokszorosítása és kiosztása
- 2.2 – adatfelvétel
(lekérdezés, a kutatási körzetekben folyó terepmunka folyamatos ellenőrzése);
- 2.3 – a kérdőívek begyűjtése;
(a reprezentativitást biztosító, előírt kvóták betartásának ellenőrzése);
- 2.4 – adatfelvételi operációs rendszer (SPSS) telepítése a regionális adatfelvétel végzők számára;
- 2.5 – adatbázis-sablon készítése
- 2.6 – adatfelvételi kalauz készítése
- 2.7 – adatfelvétel.

3. Elemzési fázis

- 3.1 – az adatbázis tisztítása, súlyozása;
- 3.2 – az adatbázis statisztikai feldolgozása;
- 3.3 – a kutatási jelentés leadása

Az adatfelvétel módszere

A megkérdezettek körét olyan, döntő többségükben magukat magyar nemzetiségűnek valló erdélyi, felvidéki, kárpátaljai és vajdasági szülők alkossák, akiknek a lekérdezés időpontjában van óvodába járó, illetve általános iskolát látogató gyermekük vagy gyermekeik.

Az adatfelvétel irányított kvóta alapján történjen. A mintasokaságba bekerült válaszadók megoszlása nemek, településnagyság és területi (regionális kutatási körzetek) szinten kövesse a legutóbbi népszámlálások erdélyi, felvidéki, kárpátaljai és vajdasági magyarságra vonatkozó arányait.

Korcsoportok és iskolai végzettség szerint a minta kialakítása legyenek tekintettel arra, hogy a jelenleg óvodás-, illetve általános iskolás korú gyerekekkel rendelkező szülők dominánsan 35 év alattiak. Következésképpen utóbbiak részaránya a regionális minták (a megkérdezettek) mintegy kétharmadát teszi ki, iskolai végzettségük megoszlása pedig oly módon tér el az alapsokaságokra (az erdélyi, felvidéki stb. magyarságra) vonatkozó arányoktól, hogy – miután döntően fiatal, tehát az idősebbekhez képest relatíve iskolázottabb korosztályokról van szó – a megkérdezett szülők között az országos átlagnál kevesebb az alulképzett (alap- és szakiskolai végzettségű) és néhány százalékponttal magasabb az érettségizettek, valamint felsőfokú végzettséggel rendelkezők részaránya.

Az előzőekben ismertetett megoszlásokon túl a mintaalakítás legfőbb szempontja az legyen, hogy egyenlő (fele-fele) arányban kerüljenek a válaszadók közé gyermeküket magyar, illetve többségi (szerb, ukrán stb.) nyelvű óvodába/iskolába járató szülők.